

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

XXXIII. Turpe senilis amor

urn:nbn:de:bsz:31-101049

TURPE SENILIS AMOR.
XXXIII.

SEN. IN PROVERB. *Amare juveni fructus, crimen seni.*

GLOSSA CORP. GALLIC. HORAT

C'Est chose aussi folle & de voir le
gendarme qui va au baston, que l'a-
mouroux qui ne peut marcher sans aide.

DEsine dulcium
Mater seva Cupidinum,
Circa lustra decem stetero mollibus
Tam durum imperiis. abi
Quo blande juvenū te revocant preces.
Gherim-

Gherimpelt wel en vrijt niet wel.

DE roos, daer menigh dier quam eertijts om gevlogen,
 Staet nu, eylaes en treurt, van niemant aengetogen,
 Geen witje sitter op, geen bietje suygher aen,
 En vraeghje, waerom dat ? haer bloemtjen heeft gedaen.
 Pleeght liefde, soete jeught, en stelt u om te paren,
 Dat is het rechte vvit van uvve groene jaren;
 Mint eer u bloemtje ruyft, of na der aerden duyct;
 V beste goet verslijt, al vvortet niet gebruyct.

*† Is den aert vande bien op gheen dorre rosen of bloemen haer te setten. Plinius.

Turpe senilis amor.

F*Rondibus irriguis, violisque recentibus haeret,
 Perque novos flores leta vagatur apis †:
 Si qua rosa est, quae lassae comas collumque remisit,
 Praeterit hanc, dulces nec petit inde favos.
 Nullus amans canis dat florea ferta capillis,
 Dat vetule fronti basta nullus amans.
 Parcite formosae nimium diu parcere formae,
 Turpe puella senex, in sene turpis amor.*

† Apes à marcidis floribus abstinere solent; mortuis, ait Plinius, floribus ne quidem corporibus insidunt.

Vieille fleur gist sans honneur.

IAmais voit-on l'amour, jamais voit-on l'abeille
 Aller cueillir sont miel sur rose trop vieille:
 Aupres la fresche fleur la mouche faict son tour.
 A l'aage verdelet convient le doux amour.

Bb 2

Gbeen

Gheen dorre blom, is wellekom.

VAnneer de versche roos eerst uyt begint te puylen,
 Al wat om bloemen vliegt dat soeeter in te schuylen;
 Maer alle neder helt verwonnen vanden tijt,
 Soo komter niet een bie die haer om honich vrijt.
 Siet daer een oudt gebruyck ontrent de groote staten,
 Het rijck dat onder leyt dat is terstont verlaten;
 Een yeder vvijeter van, oock die het eens verkoos:
 Men soeet geen honich raet als by de versche roos.

In caducum parietem non inclinandum.

A*rcanas procerum technas, & principis artes,
 Furaque regnandi nosse putantur apes:
 Floribus hæ nitidis, violisque recentibus hærent,
 Languida si qua rosa est, incommitata jacet.
 (Sceptra superba labant, sunt & sua funera regnis,
 Non homini tantum stat sua fixa dies.)
 Quid tibi cum miseris? fœlicia fœdera quere;
 Languida, crede mihi, nil rosa mellis habet.*

De rose flestric nul se soucie.

LA rose qui ià chet, la mouche à miel ne touche;
 Mais la gaillarde fleur baifotte de sa bouche;
 Voila un traict d'estat: l'abeille nous apprend
 Que joindre ne se faut au prince declinant.

NE IN

NE IN CADVCVM PARIETEM.

Homines politici cum de faderibus
Hac societatibus principi vel reipub-
lica quarendis ac inuendis, deliberant
eodem ferè modo, quo Photinus coram
Ptolomeo contra Pompejam, ratiocinari
solent,

Dat poenas laudata fides, cum sustinet, inquit,
Quos fortuna premit. Fatis accede, Deisque,
Et cole foelices, miseros fuge.

Oriente solem adorare solet maxima
belluarum; sic & magnates. In caducum
quippe parietem si quis inclinet, & ipsum
ruere, & parietem evertere mutuaque se-
se ruina conficere saepe compertum est.
Certè tam in publicis, quam in privatis
negotiiis, quocumque se fortuna, eodem
etiam favor hominum sese inclinat, ait
Trogus.

Nulla fides unquam miseros elegit amicos.

In quam domum, inquit, vespillationes
veniunt, signum est funeris; reipublica
labentis, ad quam fulciendam adhibentur
socii debiles, ac miseri; querunt ii

Qua cum gente cadant.

Societatem autem civilem jam ab initio
utilitas concivit, & continet. ait philo-
soph.

Staets-luyden, soo wanneermen in bedenc-
Sken leyt wat verbonden ende vrientschap-
pen voor princen gheraden zijn, oit niet; ple-
ghen veeltijts te reden-kavelen, ghelijck Lu-
canus schrijft dat Photinus, inden raedt van
Ptolomeus coninck van Aegypten, teghens
Pompejum ghedaen heeft, aldus sprekende:

So ghy wilt mengen uwen staet

Met yemant dien het qualijck gaet,

Soo weet dat hy met synen val

V licht daer henen trecken sal:

Dus soeckje niet te zyn bespot

Soo voeght u by het beste lot.

De elephanté zijn niet gewoon anders, als een
ryfende sonne aen te bidden: de groote volgen
den aert van dat groote ghedierte. 'T is lor-
gelijck op een wanckelbaren muer te steunen,
mits men lichtelijck den muer soude doen
vallen, en selfs daer onder blyven. 'T zy in ge-
meene, 't zy in bysondere saecken, werwaerts
'gheluck, derwaerts draeyt en neycht haer
oock de gunste der menschen, Niemandt, die
vrientschap soeckt, voecht hem by den ellen-
dighen, Om onderlinghe nutticheyts en voor-
deels wille woonen de menschen by malcan-
deren; de eene hant wascht de andere, om dat
se selfs schoon soude werden; den man neemt
de vrouwe, de vrouwe den man, yeder om ey-
ghen ghemack wille. Ende hier in bestaet den
bandt des burgherhijcken levens, seydt Ari-
stoteles.

LVCAN. LIB. 8.

..... Fatis accede, deisque;
Et cole foelices, miseros fuge.

LISP. CIVIL. DOCT. LIB. 6.

Socios legi suadeam qui utibiles & vi-
ribus, & loci opportunitate, esse pos-
sint: nam in firmis aut miseris quid te
jungas?

Bb 3

F. TIM.

*De vrouwen dat sy in reynen kleede haer selven vercierem
met schaemse ende maticheyt, &c.*

GHy claegt ons moye Trijn, en toont u gants verbolgen
Dat u tot vuyl bejagh de Venus janckers volgen;
Wel, kint, na miin begriip, het is u eygen schult;
Ghy ziit te veil gecleet, en al te vveeyts gehult:
Ey let eens hoe de bien ontrent de rosen svveven
Tervviil zy hare jeught so vveligh open geven;
Let hoe in tegendeel het dorre bloemje rust;
Siet! aen het sedigh cleet en vvrijft geen vuyle lust.

Auferrimur cultu.

S*Curra pudicitiam ne quis tibi voce laceffat,
Consilium pofcis fape, Tryphaena meum:
Adfit ubique pudor; castique modestia vultus;
Hec lasciva manus sistitur arte proci.
Multa vagatur apis, denso strepit agmine crabro,
Dum rosa purpureo flore superba nitet;
Condat opes; alio mox turba molesta volabit,
Et sua mella rosis intemerata manent.*

ECCL. 11. 4.

*Ne te glorifie point en parures d'accoufftrements, & ne
t'esleve point au jour de la pompe.*

LA fine mouche-a-miel, & le desir lubrique
S'en vont d'un pas esgal, pareille est leur pratique;
L'abeille ne s'assit sur langoureuse fleur;
Le fol amour ne touche a ceux d'un humble cœur.

AVFER.

ESto cultu modicus (ait ex anti-
quis aliquis) sermone facilis, ore
probo, animo verecundo. Hone-
stum sanè ei vile est, inquit roma-
nus philosophus, cui corpus nimis
carum est. Hinc virgines Vestales,
elegantiori cultu ac vestitu decora-
tas, in suspicionem invisa virgini-
tatis vocatas olim à Romanis suis-
se, legimus. Judicabant enim viri
prudentissimi non modò tacitum in-
dicium mentis non satis pudicæ, ve-
rùm etiam apertum lenocinium ve-
stibus inesse, quo lascivi juvenum
oculi allicerentur, ac in libidinem
raperentur; ut enim hederam su-
spensam viri venalis indicium,
ita cultum immodicum pudicitie,
arbitrabantur. Dicamus ergo, tur-
pe christiano esse, cum animam ha-
beat, captare laudes ex corpore,

VEest (seydt een vande oude)
matigh in kleedinghe, ghe-
meensaem in sprake, heus van mon-
de, eerbaer van herten. Die te veel
houdt van sijn lichaem, houdt wey-
nich vande eerbaerheyt, seyt Sen De
nonnè vande Goddinne Vesta wer-
den by de Romeynen in verdacht-
heyt gebracht van oneere, soo haest
de selve eenige uytwendicheydt in
hare kleedinge bestonden te betoo-
nen; want sy oordeelden dat het uyt-
muytende cieraet, niet alleenlijc was
een stillswijghende teycken van een
wulps gemoet, maer selfs een open-
bare aenlockinghe van alle dertele
oogen: want gelijk het uythangen
van de veyl-kranffen voor de her-
bergen, een teycken is datter wijn te
koop is, so meynden sy dat een uyt-
wendig kleet een peyl was van veyle
eerbaerheyt. Laet ons dan besluy-
ten, datter voor een Christen niet en
voeght eere te soecken uyt de ver-
cieringhe des lichaems, terwylen hy
wat anders heeft dat met beter reden
by hem behoort verciert te werden,
namentlijc de ziele.

I. PETR. 3.

Mulierum ne sit extrinsecus capilla-
tura, aut circumdatio auri.

THEOPHRAS.

Mulier nec alios videre, nec ipsa vi-
deri debet, si eleganter ornata; u-
trumque enim ad res inhonestas incita-
mentum est.

SIBI